Hukuk Bölümü 2009/247 E. , 2009/358 K.

- 5179 SAYILI GIDALARIN ÜRETIMI, TÜKETIMI VE DENETLENMESINE DAIR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENIN DEĞIŞTIRILEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASI

  - GIDALARIN ÜRETİMİ, TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN(MÜLGA) (5179) Madde 29

"İçtihat Metni"

Davacı : G. Müh. Hizm. İnş. Tur. Tic. ve San. A.Ş.

Vekili : Av. A.A.

Davalı : Korkuteli Kaymakamlığı

O L A Y : Antalya Valiliği Korkuteli İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 5.12.2006 gün ve 33 sayılı işlemi ile, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 29. maddesinin (d) bendine göre para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KORKUTELİ SULH CEZA MAHKEMESİ; 28.12.2006 gün ve D.İş:2006/295 sayı ile, itiraz eden G. Müh. Hiz. İnş. Tur. Tic. ve San. A.Ş. vekilinin, müvekkili hakkında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Korkuteli İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından 5.12.2006 tarih ve D-07-No:0033 sayılı olur ile verilen 6.104,88YTL idari para cezasının itirazen kaldırılmasına karar verilmesini talep ettiği, Mahkemelerin görevlerinin CMK'nun 3. maddesinde yasa ile belirleneceğinin, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinin 1. fıkrasının a bendinde, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağının, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un cezaların tahsili ve itirazlar başlıklı 30. maddesinde, bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarının o yerin en büyük mülki amiri tarafından verileceği ve verilen idari para cezalarına karşı yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceğinin belirtildiği, yukarıda açıklanan nedenlerle, 5326 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin 5560 sayılı Yasa ile değiştirilmesinden sonra 5179 sayılı Yasa'nın 30. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı itiraz merciinin yetkili idare mahkemesi olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 1. İDARE MAHKEMESİ; 14.2.2008 gün ve E:2007/233, K:2008/232 sayı ile, davacı şirketin, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 29. maddesine aykırı hareket ettiğinden bahisle 6.104,88YTL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 5.12.2006 gün ve D-07-No:0033 sayılı işlemin iptalinin istenildiği, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 29. maddesinin d fıkrasında; 18 inci maddede belirtilen sağlığın korunması ile ilgili hükümler dışında, 7 nci maddede belirtilen gıda kodeksine uygun faaliyet göstermeyen gerçek ve tüzel kişilere beşmilyar lira idari para cezası verileceği, 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanun'un 543. maddesiyle değiştirilen 30. maddesinde; Kanunda sayılan para cezalarının kimin tarafından verileceği düzenlenmiş olup, maddenin bu değişiklikten önceki halinde mevcut olan, para cezalarına karşı idare mahkemesine itiraz edilebileceğine ilişkin düzenlemenin 5728 sayılı Kanun'la yürürlükten kaldırıldığının anlaşıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinden söz ederek, bakılan davada, davacıya, vakumları bozulmuş sucuk sattığından bahisle 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 29. maddesinin d fıkrası uyarınca 6.104,88YTL para cezası verildiği, bu para cezasına karşı 5179 sayılı Yasa'da açıkça idari yargı yerinde dava açılabileceğine ilişkin bir düzenlemenin (8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanun'un 543. maddesiyle) artık bulunmadığı anlaşılmış olup, bu nedenle, bu davada, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinin (a) fıkrası gereğince adli yargı yerinin(sulh ceza mahkemesi) görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Bunun üzerine, davacı vekili, para cezasına karşı ikinci kez adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KORKUTELİ SULH CEZA MAHKEMESİ; 27.4.2009 gün ve D.İş:2008/95 sayı ile, itiraz eden vekilinin Mahkemelerine hitaben yazdığı 15.12.2006 havale tarihli itiraz dilekçesinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Korkuteli İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 5.12.2006 tarih ve D-07-No:0033 sayılı idari yaptırım kararı ile müvekkil şirket adına son kullanma tarihi geçmiş ürün satışı yaptığından bahisle idari para cezası tanzim edildiğini, tespit edilen son kullanma tarihi geçmiş ürünlerin düzenli olarak ilgili firma elemanlarına teslim edilip, yenileri ile değiştirildiğini, verilen idari para cezasının usul ve yasaya aykırı olduğunu bildirerek idari para cezasına itiraz ettiği, Mahkemelerinin 2006/295 D. İş sayılı kararı ile, 5179 sayılı Yasa'nın 30. maddesi gereğince itiraza konu idari para cezasına karşı itiraz makamının idare mahkemeleri olduğundan bahisle görevsizlik kararı verildiği ve bu kararın taraflara tebliğ edilerek 2.2.2007 tarihinde kesinleştiğinin anlaşıldığı, itiraz eden vekilinin Mahkemelerine hitaben yazdığı 5.5.2008 havale tarihli dilekçesinde, Mahkemelerince verilen görevsizlik kararı üzerine yasal süresi içerisinde Antalya 1. İdare Mahkemesi'ne dava açıldığını, Antalya 1. İdare Mahkemesi'nin 14.2.2008 tarih ve 2007/233 Esas, 2008/232 Karar sayılı kararı ile Mahkemelerinin görevli olduğu bildirilerek görevsizlik kararı verildiğinden yeniden itiraz için Mahkemelerine başvurulduğu ve idari para cezasının iptaline karar verilmesini talep ettiğinin anlaşıldığı, Mahkemelerince her iki ayrı yargı yoluna ait görevsizlik kararı verildiğinden, ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığına ilişkin ne gibi bir karar verildiği ve ne gibi bir işlem yapıldığının Antalya 1. İdare Mahkemesi'ne müzekkere ile sorulduğu; Antalya 1. İdare Mahkemesi'nce verilen cevapta; Antalya 1. İdare Mahkemesi'nin dava konusu olayla ilgili verdiği 14.2.2008 tarih ve 2007/233 Esas, 2008/232 Karar sayılı kararının gönderildiği ve dava dosyasının kesinleştirilip, mahkeme arşivine kaldırıldığının bildirildiği, 5791 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 6. maddesi ile değişik 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 15. maddesinden söz ederek, itiraza konu olay incelendiğinde, son görevsizlik kararını veren Antalya 1. İdare Mahkemesi olduğundan, olumsuz görev uyuşmazlığı nedeni ile Mahkemelerinin 2008/95 D. İş sayılı dosyasının daha önce verilen ilk görevsizlik kararına ilişkin 2006/295 D. İş sayılı dosyada eklenerek talep halinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmek üzere 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 15. maddesi gereğince Antalya 1. İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İdare Mahkemesi, davacı vekilinin, olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesi'ne

gönderilmesi istemli dilekçesi üzerine dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesi'ne göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Erdoğan BUYURGAN, Ramazan TUNÇ, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Gürbüz GÜMÜŞAY ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 28.12.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece adli yargı dosyaları ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 5179 sayılı Kanun'un 29. maddesinin (d) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 29. maddesinde, bu Kanuna uymayanlara uygulanacak cezai hükümler düzenlenmiş; 30. maddesinde, bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarının, o yerin en büyük mülki amiri tarafından verileceği, verilen idari para cezalarına dair kararların ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, bu cezalara karşı, yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği öngörülmüşken; bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 543. maddesiyle, "Bu Kanunda yazılı olan idari yaptırımlara karar vermeye, mahallî mülki amir yetkilidir" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5179 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Korkuteli Sulh Ceza Mahkemesi'nin 28.12.2006 gün ve D.İş:2006/295 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.12.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.